БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Булган аймгийн Рашаант сумын цэцэрлэгийн 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: БУА-2024/160/НА-СТА-ТШ3

Цахим хуудас: www.audit.mn Булган аймаг 2024 он	Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Б.Эрдэнэ Утас: 70342580 Цахим хаяг: erdeneb@audit.gov.mn Аудитын менежер: Ж.Энхцоодол Утас: 70342716 Цахим хаяг: enkhtsoodolj@audit.gov.mn “Бэйкер Тилли Далайван Аудит” ХХК-ийн Орхон аймаг дахь салбарын захирал:Д.Мягмарсүрэн Утас: 99030170 Цахим хаяг: dalaivan.orkhon@gmail.com “Бэйкер Тилли Далайван Аудит” ХХК-ийн Орхон аймаг дахь салбарын Аудитор: Б.Пүрэвсүрэн Утас: 99921600 Цахим хаяг: dalaivan.orkhon@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БУЛГАН АЙМГИЙН
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Анхдагчдын өргөн чөлөө 1-120,
Жаргалант баг, Булган сум, Булган аймаг, 63082
Утас/Факс:7034-2580
E-mail:bulgan@audit.gov.mn

2024.02.24 № 156

танай ________ ны № ________ т

РАШААНТ СУМЫН ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ЭРХЛЭГЧ З.ЦЭЦЭНБИЛЭГ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Рашаант сумын цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Рашаант сумын цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд Төрийн албан хаагчдын цалин хөлс нэмэгдсэн ба улсын төсвөөс 507,024.3 мянган төгрөгийн санхүүжилт, орон нутгийн төсвөөс 84,445.6 мянган төгрөгийн нийт 592,769.9 мянган төгрөгийн санхүүжилт авсан нь өмнөх онтой харьцуулахад 168,887.0 мянган төгрөгөөр буюу 39.8 хувиар өссөн байна.

Аудитын гол асуудал

Боловсролын байгууллага гүйцэтгэлд суурилсан төсвөөр санхүүжүүлэх болсноор сургуулийн өмнөх боловсрол олгох хөтөлбөрөөс хэрэгжүүлэх арга хэмжээ 6 болж зардлын зүйл анги багасаж, ихэнх зардал бараа үйлчилгээний бусад зардлаас зарцуулах болсон байна.

Байгууллагын 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд таван зорилтын хүрээнд дөчин хоёр арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, батлуулсан бөгөөд

006020363

гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 90.2 хувийн биелэлтэйгээр дүгнэгдсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ. 2023 онд нүүдлийн гэр цэцэрлэгийн арга хэмжээний хүрээнд хамран сургах тойргийн 2-5 насны 409 хүүхдийг 20 хоногийн хугацаанд хамруулсан ба уг арга хэмжээний хүрээнд 4,513.9 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг зарцуулсан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Б.ЭРДЭНЭ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**60,340,508.92**	**151,647,621.92**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	1,790,227.00	77,961,853.00
312	**Банканд байгаа бэлэн мөнгө**	1,790,227.00	77,961,853.00
3121	**Төгрөг**	1,790,227.00	77,961,853.00
31211	Төрийн сангийн харилцах	1,790,227.00	77,961,853.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	37,272,584.00	52,408,071.00
354	**Хангамжийн материал**	37,272,584.00	52,408,071.00
35410	Бичиг хэргийн материал	-	48,500.00
35420	Аж ахуйн материал	21,305,143.00	29,292,100.00
35460	Хүнсний материал	3,562,820.00	9,359,650.00
35470	Бусад хангамжийн материал	12,404,621.00	13,707,821.00
36	**НӨӨЦИЙН БАРАА**	21,277,697.92	21,277,697.92
36100	Барааны нөөц	21,277,697.92	21,277,697.92
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**360,428,682.86**	**374,987,400.97**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	360,428,682.86	374,987,400.97
392	**Биет хөрөнгө**	347,949,682.86	362,845,900.97
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	368,150,577.84	366,668,541.54
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(57,029,857.25)	(71,971,707.72)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	50,640,100.00	51,186,496.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(27,609,395.80)	(28,181,206.72)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	29,489,579.40	39,637,439.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(15,691,321.33)	(17,521,862.73)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	-	23,920,224.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	(892,022.40)
393	**Биет бус хөрөнгө**	12,479,000.00	12,141,500.00
39301	Программ хангамж	1,350,000.00	1,350,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(675,000.00)	(1,012,500.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	11,804,000.00	11,804,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**420,769,191.78**	**526,635,022.89**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**1,257,325.00**	**975,120.00**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	1,257,325.00	975,120.00
413	**Өглөг**	1,257,325.00	975,120.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	-	75,120.00
4136	**Бусад өглөг**	-	900,000.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	-	900,000.00
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**322,351,208.78**	**525,659,902.89**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	322,351,208.78	525,659,902.89
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	-	97,160,658.00
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	(88,144,315.53)	21,183,350.51
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(88,144,315.53)	(84,964,685.60)
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	106,148,036.11
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	410,495,524.31	407,315,894.38

6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**323,608,533.78**	**526,635,022.89**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**885,603,621.13**	**741,172,440.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**461,720,721.13**	**149,702,540.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**461,720,721.13**	**149,702,540.00**
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	**-**	**1,300,000.00**
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	1,300,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	393,432,988.21	46,633,583.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	68,287,732.92	101,768,957.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**423,882,900.00**	**591,469,900.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	**328,719,300.00**	**507,024,300.00**
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	328,719,300.00	507,024,300.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**95,163,600.00**	**84,445,600.00**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	95,163,600.00	84,445,600.00
II	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**464,671,141.35**	**634,042,714.60**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**464,671,141.35**	**634,042,714.60**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**464,671,017.05**	**634,042,714.60**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**256,763,112.00**	**312,552,728.00**
210101	Үндсэн цалин	191,241,016.00	232,278,663.00
210102	Нэмэгдэл	53,255,577.00	73,823,880.00
210104	Урамшуулал	12,266,519.00	6,450,185.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**32,512,515.70**	**39,736,466.00**
210201	Тэтгэврийн даатгал	22,193,285.00	27,274,845.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,583,175.00	3,203,787.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,063,385.26	2,480,499.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	509,354.07	609,824.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,163,316.37	6,167,511.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**78,996,100.00**	**83,445,600.00**
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,850,487.00	7,448,700.00
210302	Түлш, халаалт	72,705,613.00	74,556,900.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,440,000.00	1,440,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**7,784,041.00**	**-**
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	262,500.00	-
210408	Бараа материал акталсны зардал	7,521,541.00	-
2105	**Норматив зардал**	**38,015,060.00**	**52,693,570.00**
210502	Хоол, хүнс	38,015,060.00	52,693,570.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**1,000,000.00**	**1,000,000.00**
210604	Урсгал засвар	1,000,000.00	1,000,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**814,000.00**	**1,019,200.00**
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	814,000.00	1,019,200.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**48,786,188.35**	**143,595,150.60**

210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	14,511,044.00	109,444,375.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,060,000.00	3,057,600.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	31,215,144.35	31,093,175.60
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**124.30**	**-**
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**124.30**	**-**
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	124.30	-
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)**	**420,932,479.78**	**107,129,725.40**
V	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	**1,789,161.00**	**981,689.29**
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	1,789,161.00	981,689.29
VI	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)**	**419,143,318.78**	**106,148,036.11**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**423,882,900.00**	**592,769,900.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**0**	**1,300,000.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**0**	**1,300,000.00**
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	**0**	**1,300,000.00**
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0	1,300,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**423,882,900.00**	**591,469,900.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	**328,719,300.00**	**507,024,300.00**
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	328,719,300.00	507,024,300.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**95,163,600.00**	**84,445,600.00**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	95,163,600.00	84,445,600.00
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**422,092,673.00**	**516,598,274.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**422,092,673.00**	**516,598,274.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**422,092,548.70**	**516,598,274.00**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**256,392,033.00**	**312,455,608.00**
210101	Үндсэн цалин	190,841,635.00	231,176,467.00
210102	Нэмэгдэл	53,283,879.00	74,828,956.00
210104	Урамшуулал	12,266,519.00	6,450,185.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**32,512,515.70**	**39,736,466.00**
210201	Тэтгэврийн даатгал	22,193,285.00	27,274,845.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,583,175.00	3,203,787.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,063,385.26	2,480,499.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	509,354.07	609,824.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,163,316.37	6,167,511.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**78,996,100.00**	**83,445,600.00**
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,850,487.00	8,300,000.00
210302	Түлш, халаалт	72,705,613.00	73,705,600.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,440,000.00	1,440,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**289,200.00**	**0**
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	289,200.00	0
2105	**Норматив зардал**	**40,298,600.00**	**58,490,400.00**

210502	Хоол, хүнс	40,298,600.00	58,490,400.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**1,000,000.00**	**1,000,000.00**
210604	Урсгал засвар	1,000,000.00	1,000,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**814,000.00**	**1,019,200.00**
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	814,000.00	1,019,200.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**11,790,100.00**	**20,451,000.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9,090,100.00	17,393,400.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,700,000.00	3,057,600.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**124.3**	**0**
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**124.3**	**0**
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	124.3	0
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)**	**1,790,227.00**	**76,171,626.00**
VIII	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)**	**1,790,227.00**	**76,171,626.00**
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	1,790,227.00
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	1,790,227.00	77,961,853.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	**Үзүүлэлт**	**Засгийн газрын оруулсан капитал**	**Дахин үнэлгээний нөөц**	**Хуримтлагдсан дүн**	**Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн**
1	**2021 оны 12-р сарын 31-ээр үлдэгдэл**	97,160,658.00	410,794,314.11	-507,287,634.31	667,337.80
2	**Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт**	97,160,658.00	410,794,314.11	-507,287,634.31	667,337.80
3	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	97,160,658.00	410,794,314.11	-507,287,634.31	667,337.80
4	**Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт**	0.00	-298,789.80	0.00	-298,789.80
6	**Тайлант үеийн үр дүн**	0.00	0.00	419,143,318.78	419,143,318.78
7	**2022 оны 12-р сарын 31-ээр үлдэгдэл**	97,160,658.00	410,495,524.31	-88,144,315.53	419,511,866.78
8	**2023 оны 1-р сарын 1-ээр үлдэгдэл**	97,160,658.00	410,495,524.31	-88,144,315.53	419,511,866.78
9	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	3,179,629.93	3,179,629.93

10	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	97,160,658.00	410,495,524.31	-84,964,685.60	422,691,496.71
11	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	-3,179,629.93	0.00	-3,179,629.93
12	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	106,148,036.11	106,148,036.11
13	**2023 оны 6-р сарын 30-аар үлдэгдэл**	97,160,658.00	407,315,894.38	21,183,350.51	525,659,902.89

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**510,614,500.00**	**432,152,674.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**510,614,500.00**	**432,152,674.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**510,614,500.00**	**432,152,674.00**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**380,562,100.00**	**312,455,608.00**
210101	Үндсэн цалин	255,887,100.00	231,176,467.00
210102	Нэмэгдэл	117,740,500.00	74,828,956.00
210104	Урамшуулал	6,934,500.00	6,450,185.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**46,930,000.00**	**39,736,466.00**
210201	Тэтгэврийн даатгал	31,912,000.00	27,274,845.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,754,400.00	3,203,787.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,003,700.00	2,480,499.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	751,000.00	609,824.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,508,900.00	6,167,511.00
2105	**Нормативт зардал**	**60,652,200.00**	**58,490,400.00**
210502	Хоол, хүнс	60,652,200.00	58,490,400.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**1,019,200.00**	**1,019,200.00**
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,019,200.00	1,019,200.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**21,451,000.00**	**20,451,000.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,393,400.00	17,393,400.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,057,600.00	3,057,600.00
III	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**510,614,500.00**	**508,324,300.00**
31	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**507,024,300.00**	**507,024,300.00**

310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	507,024,300.00	507,024,300.00
35	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	**3,590,200.00**	**1,300,000.00**
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,800,000.00	1,300,000.00
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	1,790,200.00	0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	1,790,227.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	77,961,853.00

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 7,528.1 мянган төгрөгийн алдаа[1] зөрчил[2] илэрснээс, материаллаг бус 1 алдааг залруулж, 65.3 мянган төгрөгийн 1 төлбөр акт, 1,343.5 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага, 6,119.2 мянган төгрөгийн 3 зөвлөмж өгсөн байна.

Залруулсан алдаа:

Тус цэцэрлэгийн биет бус хөрөнгийн дансанд байгаа газар эзэмших эрхийн гэрчилгээ дээрх 5902 мкв талбайг биет бус хөрөнгийн дансанд 5153 м.кв гэж бүртгэсэн зөрүүтэй байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 71.1.1-д *“Үндсэн хөрөнгөд гарсан хөдөлгөөн, өөрчлөлтийг нягтлан бодохын дэлгэрэнгүй бүртгэлд тусгасан байх, техник, технологийн баримт бичгийг гүйцэд бүрдүүлсэн байх;”*, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.4.-д *“Үнэн зөв байх”* зэрэг заалтуудыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй нь нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байгаа тул аудитын хугацаанд залруулах санал тавьж залруулсан болно.

3.1 Төлбөрийн акт

Цэцэрлэгийн хүнсний материалыг 1 хоногийн хоолны цэсээр гарсан бүтээгдэхүүнийг өдөрлөгийн материалын нэр төрөл, тоо ширхгийг тулган шалгахад 65.3 мянган төгрөгийн хүнсний материал илүү зарлагадсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5.1.2-т *"Төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх"*, 5.1.5.-д *"Хариуцлагатай байх."* гэсэн заалтуудыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

3.2 Албан шаардлага

Тус цэцэрлэг нь дээд газрын шийдвэргүй 3 хоног цэцэрлэгийн үйл ажиллагааг зогсоож, спорт, баяр ёслолын арга хэмжээнд оролцсон боловч тухайн саруудын ажилчдын үндсэн цалин болон бусад нэмэгдэл болох 1,343.5 мянган төгрөгийг бүрэн олгосон байна.

Энэ нь төсвийн тухай хуулийн 5.1.3.санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх, 6.4.1.төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж,

[1] Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

[2] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

зарцуулах,6.4.2.төрийн болон орон нутгийн чиг үүрэгт хамаарахгүй хөтөлбөр, арга хэмжээг санхүүжүүлэхгүй байх гэсэн хуулийн заал зөрчигдөж байна.

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. **Бараа материалын данстай холбоотой асуудал**

Илрүүлэлт: Гэр цэцэрлэгийн үйл ажиллагаанд зарцуулсан 1015.7 мянган төгрөгийн хүнсний материалын анхан шатны баримт шаардлага хангахгүй батлагдсан технологийн карт байхгүй, нярвын зарлага өдөрлөг, хоолны цэстэй тохирохгүй, төлөвлөгөө тайлан байхгүй зэрэг зөрчил байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.7-д “*Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно”* гэсэн заалтыг зөрчиж байгаа нь нийцтэй бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байгаа тул зөвлөм өгөхөөр шийдвэрлэв.

Өгсөн зөвлөмж: Цаашид анхан шатны баримтын иж бүрдлийг ханга

2. Цалин хөлсийн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Нүүдлийн гэр цэцэрлэг хөтөлбөр арга хэмжээний цалин хөлсний зардлаас 2,324.7 мянган төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны, нүүдлийн гэр цэцэрлэгийн ажил олгогчоос төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардлаас 290.7 мянган төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардалд, хоол хүнсний зардлаас 283.7 мянган төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны хүнсэнд тус тус гүйлгэн зарцуулсан байна

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41.2.2.-д *“Батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах”,* 41.2.3.-д *“Төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах”,* 42.3.1.-д *“Төсвийн захирагч нь төсөвт зохицуулалт хийх саналаа харьяалагдах төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид харьяалагддаггүй бол төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлэх*” зэрэг хуулийн заалтуудыг зөрчсөн нь нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна гэж үзэн зөвлөмж өгөхөөр шийдвэрлэв.

Өгсөн зөвлөмж: Цаашид хөтөлбөр арга хэмжээний зардлыг хянаж гүйлгээ хийж байх, дээд шатны байгууллагатайгаа уялдаа холбоотой ажиллах,

3. Өглөг, авлагын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тайлангийн хугацааны эцэст 975.1 мянган төгрөгийн татвар нийгмийн даатгалын өглөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.8 -д *"Төсвийг зохистой удирдаж өр авлага үүсгэхгүй байх"* гэсэн заалт зөрчигдөж байна.

Өгсөн зөвлөмж: Цаашид өр авлагын тооцон, батлагдсан төсвийн хүрээнд зарцуулалт хийж байх, шаардлагатай тохиолдолд дээд шатны байгууллагад төсвийн хуваарьт өөрчлөлт оруулах саналыг тухай бүр нь хүргүүлж байх.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 06 дугаар сарын 20 ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үнэлгээ				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Биет бус хөрөнгө	1	0			1	0	1	0				
Дүн	1	0			1	0	1	0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үнэлгээ									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Хүнсний материалын зарцуулалт	1	65.3	1	65.3								
Цалинтай холбоотой	1	1,343.5			1	1,343.5						
Бараа материалтай холбоотой	1	1,015.7					1	1,015.7				
Цалинтай холбоотой	1	4,128.4					1	4,128.4				
Өглөг, авлагатай холбоотой	1	975.1					1	975.1				
Дүн	**5**	**7,528.1**	**1**	**65.3**	**1**	**1,343.5**	**3**	**6,119.2**				

5. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	**Төсвийн захирагчийн ангилал**	**Байгууллага, нэгжийн тоо**				**Санал дүгнэлтийн хэлбэр**			
		Аудитад хамрагдах	**Үнэлгээ: Аудит хийсэн хэлбэр**						
			Санал дүгнэлт гаргасан	**Түүвэрт хамруулсан**	**Аудит хийгээгүй**	**Зөрчилгүй**	**Хязгаарлалттай**	**Сөрөг**	**Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан**
А	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**7**	**8**	**9**	**10**
1	**ТШЗ**	**1**	**1**			**1**			
2	**Төсөл, хөтөлбөр**								
3	**ЗГТС**								
4	**ТТЗ**								
5	**ТЕЗ**								
	НИЙТ	**1**	**1**			**1**			